

Fenntartható, intelligens és befogadó
regionális és városi modellek

A BALATON-PARTTAL NEM RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSEK TORZÍTÓ HATÁSA A BALATON TÉRSÉG KULTURÁLIS KÜLÖNBÖZŐSÉGEIRE

BIERMANN MARGIT, MESTEROKTATÓ

BANÁSZ ZSUZSANNA, ADJUNKTUS

MRTT XVI. VÁNDORGYŰLÉSE
KECSKEMÉT, 2018. OKT. 18-19.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

429/2016. (XII. 15.) Korm. rendelet a turisztikai térségek és a kiemelt turisztikai fejlesztési térségek meghatározásáról

Kiemelt turisztikai fejlesztési térségek:

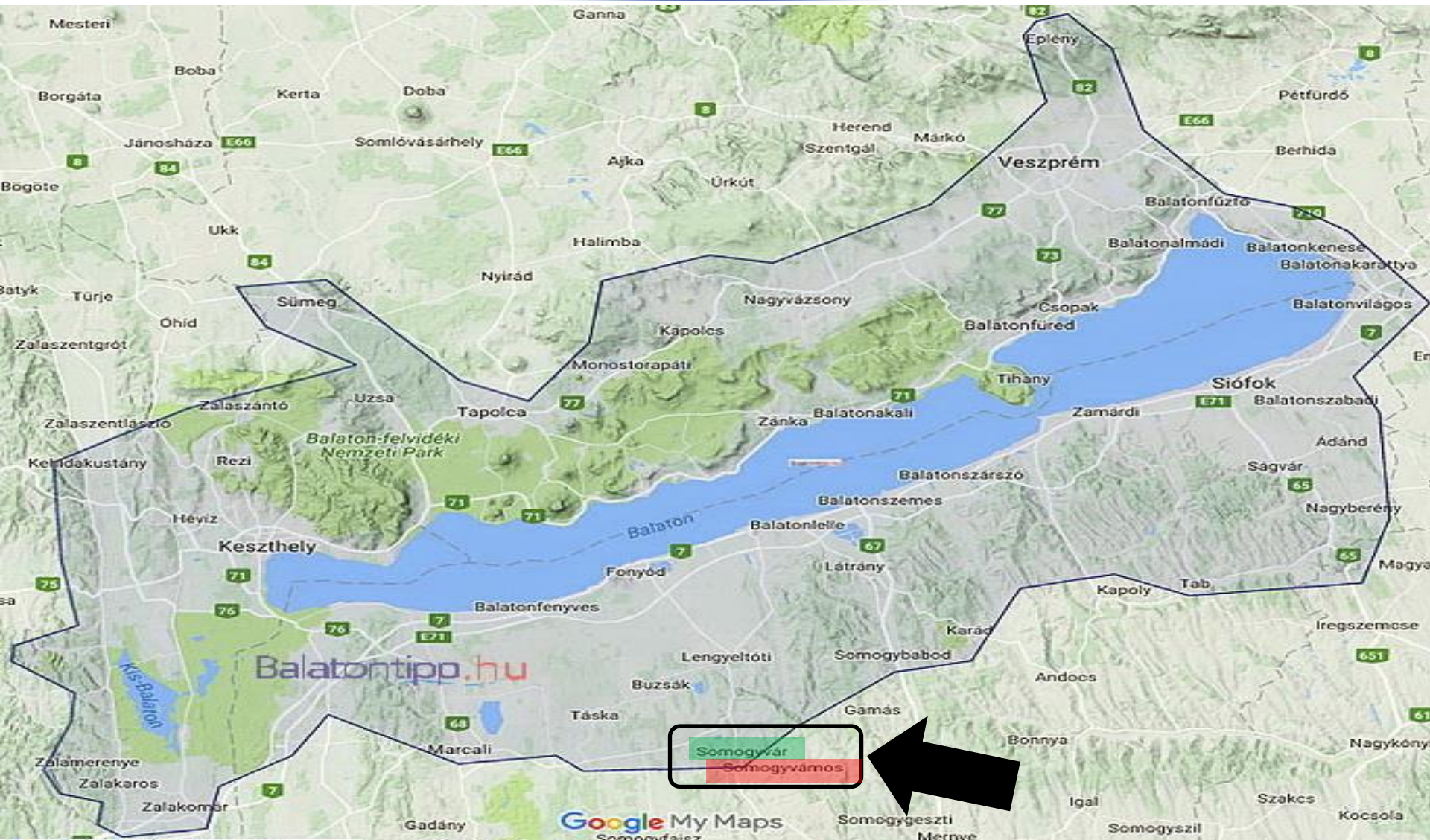
1. Balaton
2. Sopron-Fertő
3. * Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség

A Balaton turisztikai térség:

Ábrahámhegy	Dióskál	Monoszló
Ádánd	Dörgicse	Nagyberény
Alsóörs	Eplény	Nagycsepely
Alsópáhok	Esztergályhorváti	Nagyrada
Andocs	Felsőörs	Nagyvázsony
Aszófő	Felsőpáhok	Nemesbük
Bábonymegyer	Fonyód	Nemesgulács
Badacsonytomaj	Főnyed	Nemesvámos
Badacsonytördemic	Galambok	Nemesvita
Balatonakali	Garabonc	Nikla
Balatonakarattya	Gyenesdiás	Nyim
Balatonalmádi	Gyugy	Óbudavár
Balatonberény	Gyulakeszi	Ordacsehi

... **Σ 174 település, ebből 42 parton**

Fenntartható, intelligens és befogadó regionális és városi modellek

A KUTATÁS CÉLJA

- **Kutatási kérdés:**
a Balaton-parti települések kultúrával kapcsolatos indikátorait torzítják-e a Balaton-parttal nem rendelkező települések?
- **Feltételezés:**
felfele torzítják

A kulturális gazdaság erősen helyfüggő

Három települési sajátossággal rendelkezik:

1. A kultúra kialakulása elsősorban városi jellegű, erősen helyfüggő. Formái, elterjedtsége, helyi „piaca” hosszú idő alatt alakul ki, s csak lassan módosul.
2. A kulturális gazdaság egyedi, nehezen másolható jegyekkel is rendelkezik.
3. A kulturális gazdaság fontos szerepet tölt be a városok versenyképességének alakításában: egyrészt a városok hagyományaiban gyökerezve egyedi termékeket állít elő, másrészt a gazdag kulturális környezet vonzza a dinamikus tudásgazdaságot működtető, magasan kvalifikált munkaerőt. (Enyedi Gy. 2005, p. 18.)

A Balaton régió gazdasági fejlettségét, szociális és kulturális ellátottsági színvonalát tekintve rendkívül heterogén.

A turizmus jellemzően a part menti településekre irányul, ennek következtében jelentős fejlettségbeli különbség alakul ki a városok és falvak, valamint a part menti települések és a parttól távolabbi települések között.

A gazdasági fejlettség terén jelentkező különbség a szociális és kulturális jellegű ellátás színvonalában is megmutatkozik. (Buday-Sántha, 2008)

A Balaton-parti tízezer főnél kisebb lélekszámú települések inkább a turisztikai vonzerő növelése céljából szerveznek nagyobb közönséget megmozgató kulturális rendezvényeket. (Gombos, 2016)

Buday-Sántha A. (2008) Balaton régió (Balaton Region) Tér és Társadalom 22. évf. 2008/4. pp. 43-62.

Gombos Sz. (2016) A kulturális szolgáltatások kínálata közötti különbségek a magyarországi tízezer fő feletti városokban Területi Statisztika, 2016, 56(5): 565–587.

Mutatók, dimenziók és dimenzió elemek kiválasztása

Elemek Keres Szintek Család Ismérvek

Terület

Több elem együttes kiválasztásához helyezze át a dimenziót a **sorba** vagy az **oszlopba**!

OK Mégse Törlés

- Mindösszesen Terület
- Közép-Magyarország (Budapest, Pest)
- Közép-Dunántúl (Fejér, Komárom-Esztergom, Veszprém)
 - Fejér megye
 - Komárom-Esztergom megye
 - Veszprém megye
 - Ajkai járás
 - Balatonalmádi járás
 - Balatonakarattya
 - Balatonalmádi
 - Balatonfőkajár
 - Balatonfűzfő
 - Balatonkenese
 - Csajág

településenként

Éves településstatisztikai adatok 2016-os településszerkezetben Magyarország települései

Mutatók Mutató definíciók Módszertan

- Terület, lakónépesség, állandó népesség
- Népmozgalom
- Önkormányzati költségvetés
- Kereskedelem, vendéglátás, idegenforgalom
- Lakásállomány, lakásépítés, -megszűnés
- Kommunális ellátás
- Egészségügy, szociális ellátás
- Oktatás
- Kultúra**
- Intézményi ellátottság
- Mezőgazdaság
- Gazdasági szervezetek. Nonprofit szektor
- Posta, távközlés, gépjárműállomány, internet
- Munkanélküliség
- Önkormányzati segélyezés
- Közúti közlekedési balesetek

Σ 1 386 indikátor

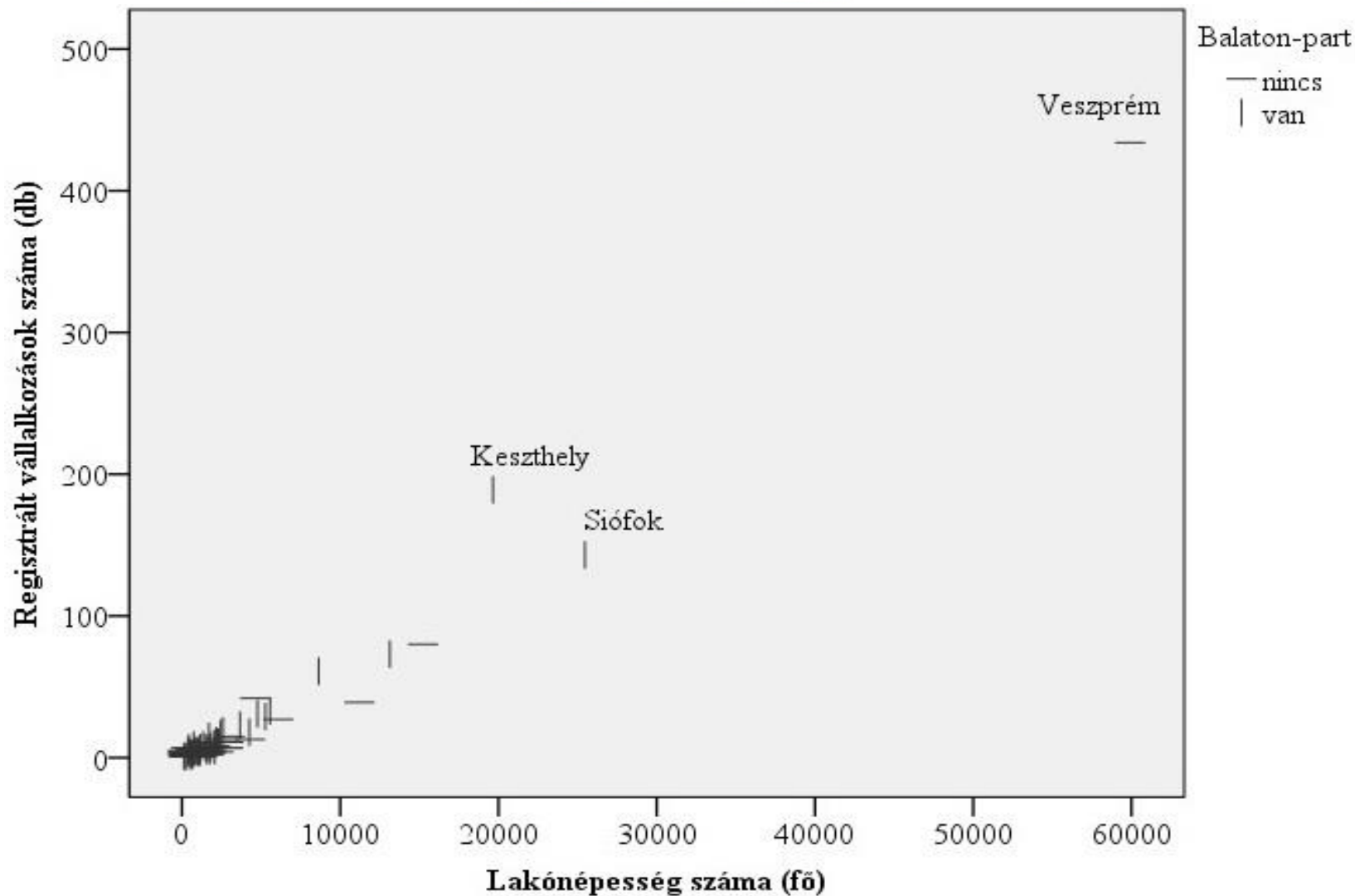
- év: 2016
- települések: 174 (Balaton régió)
- indikátorok:
 - népszámszám
 - kultúra
 - rendezvények és
 - résztvevők száma,
 - vállalkozások száma (TEÁOR kód szerint: művészet, szórakoztatás, szabadidő nemzetgazdasági ágban)

A VIZSGÁLT INDIKÁTOROKBAN OUTLIER TELEPÜLÉSEK

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

9 / 17

Fenntartható, intelligens és befogadó regionális és városi
modellek

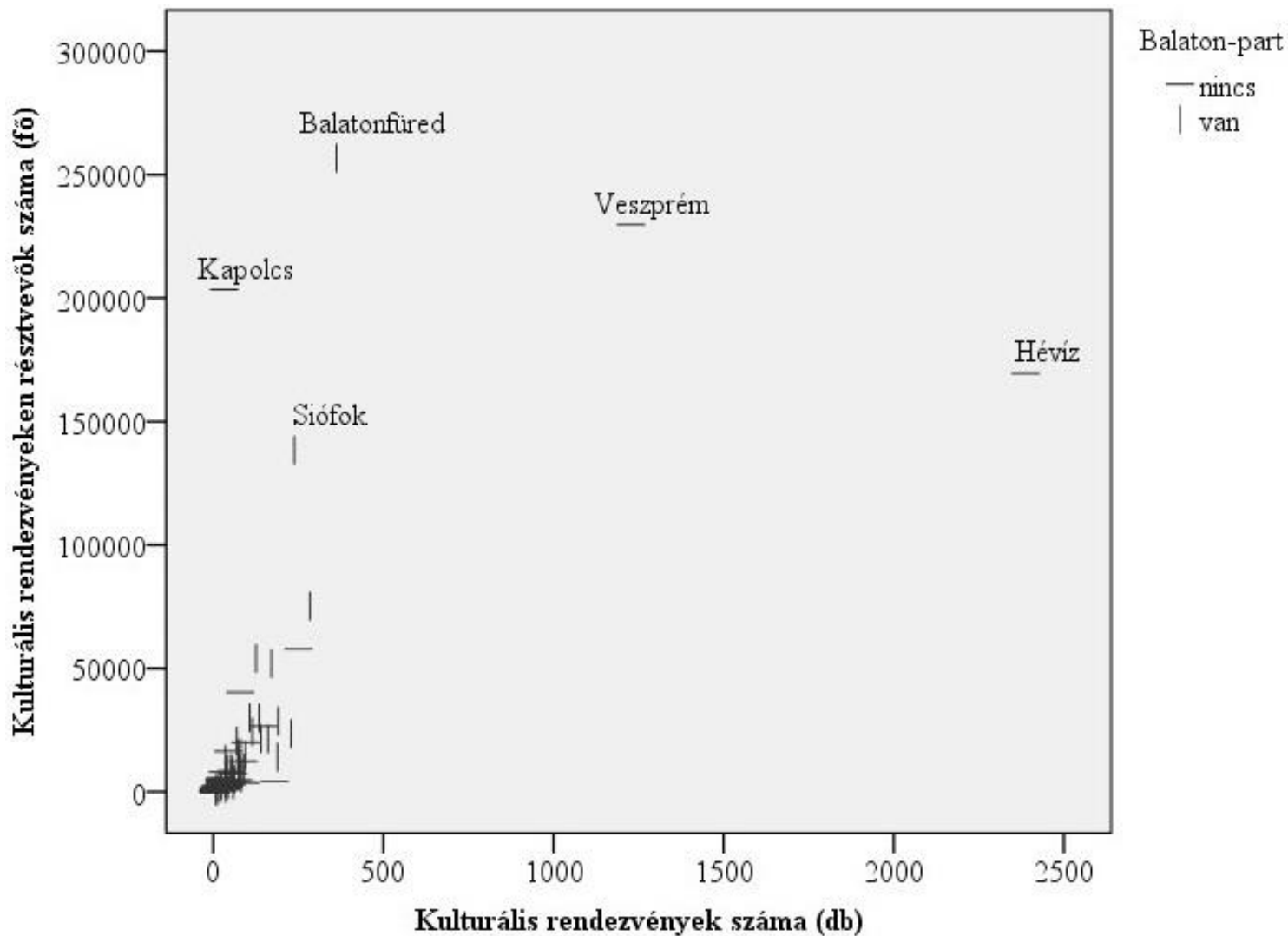

A VIZSGÁLT INDIKÁTOROKBAN OUTLIER TELEPÜLÉSEK

EFOP-3.6.2-16-2017-00017

10 / 17

Fenntartható, intelligens és befogadó regionális és városi
modellek

A KUTATÁS CÉLJA

- Kutatási kérdés (K):
 - a Balaton-parti települések kultúrával kapcsolatos indikátorait merre torzítják a Balaton-parttal nem rendelkező települések?

3 alkérdésre bontva vizsgáljuk.
- Feltételezés:
 - felfele torzítják

A Balaton-part megléte kapcsolatban áll-e az egyes indikátorokkal?

ANOVA, Levene-teszt

$H_0: \mu_{\text{Balaton-parttal rendelkező települések}} = \mu_{\text{Balaton-parttal NEM rendelkező települések}}$

$H_0: \sigma_{\text{Balaton-parttal rendelkező települések}} = \sigma_{\text{Balaton-parttal NEM rendelkező települések}}$

	p-értékek	
	Levene-teszt	ANOVA
Kulturális rendezvények száma (db)	,898	,244
Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)	,031	,010
Regisztrált vállalkozások száma (db)	,231	,216

Jelölés: Az eredmények kapcsolatot jeleznek a kultúrával kapcsolatos indikátor és a Balaton-part között. ($p < 0,05$)

átlagok, 2016

	Balaton-part van?	
	nincs	van
Kulturális rendezvények száma	52	94
		
Kulturális rendezvényeken résztvevők száma	7 462	23 421
		
Működő vállalkozások a művészet, szórakoztatás, szabadidő nemzetgazdasági ágban (TEÁOR)	6	9
		

Milyen erős kapcsolat van a vizsgált indikátorok között?

R			1. Kulturális rendezvények (db)	2. Kulturális rendezvények (fő)	3. Vállalkozások száma (db)	4. Lakónépesség száma (fő)	
Balaton régió	1.		1				
	2.		0,648	1			
	3.		0,519	0,657	1		
	4.		0,507	0,685	0,982	1	
Balaton-part	nincs	1.	1				
		2.	0,724	1			
		3.	0,524	0,688	1		
		4.	0,503	0,682	0,990	1	
	van	1.	1				
		2.	0,803	1			
		3.	0,724	0,610	1		
		4.	0,747	0,717	0,956	1	

Jelölések a kapcsolat erősségére:

közepesen erős	ha $0,4 < R < 0,7$
erős	ha $0,7 < R < 0,9$
nagyon erős	ha $0,9 < R$

Merre térítik el a Balaton-parti régió adatait a Balatonnal nem rendelkező települések?

		Kulturális rendezvények						Regisztrált vállalkozások (db)		
		száma (db)			részvevők száma (fő)			Balaton-parti	→	mind
Település:		Balaton-parti	→	mind	Balaton-parti	→	mind	Balaton-parti	→	mind
Leíró statisztikák	Min.	9	0,1	1	175	0,2	29	1	=	1
	Max.	362	6,6	2 387	256 739	=	256 739	189	2,3	434
	R	353	6,8	2 386	256 564	1,0	256 710	188	2,3	433
	Σ	3 963	2,7	10 777	983 676	2,0	1 968 709	805	2,2	1 790
	Átlag	94	0,7	62	23 421	0,5	11 314	20	0,6	13
	σ	78	2,7	207	44 310	0,8	34 956	37	1,1	43
	V	0,8	4,0	3,3	1,9	1,6	3,1	1,9	1,8	3,3
	Me	73	0,3	22	9 364	0,2	1 810	7	0,6	4

Jelölések: → : szorzó (mind / Balaton-parti adat)

lefele

felfele

Forrás: saját eredmények a KSH (2018) és Balatonland (2018) adatai alapján

Feltételezés: a Balaton-parttal nem rendelkező települések felfelé torzítják a régiót De e településekkel kisebb a Min., \bar{X} , Me.

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE